

Tamsalus mälestatakse represseeritud

Tamsalu linna südames kultuurimajaaisel muruplatsil asub mälestusmärk stalinlike repressioonide ohvritele.

Raivo Raigna

raivo@virumaateataja.ee

Tamsalu vallavanem Toomas Uudeberg rääkis, et juba aastaid on vallavalitsuse esindajad ja Tamsalu valla elanikud käinud Eesti riigi sünnipäeval, 24. veebruaril mälestuskivi juures, et lilled ja leinaseisakuga avaldada austust Eesti vabariigi patriootidele, kes langesid stalinlike rep-

ressioonide ohvriks. "Sellel aastal kogunetakse vabariigi aastapäeval mälestuskivi juurde kell 10 hommikul," ütles Toomas Uudeberg. Mälestuskivi meenutab ühtlasi ka Tamsalu ajaloo kõige muremustemaid päevi.

Tamsalu Muuseumisõprade Seltsi juhatuse esimees, teenekas koduuriija Aadu Uudmäe on uurinud 1941. aasta juuniküüditamise traagilisi sündmusi Tamsalus ja taastanud inimeste mälestuste ja dokumentide põhjal nende süngete päevade kroonika.

14. juuni 1941 oli kaunis päikesepaisteline päev, sirelid õitsetid ja kevad oli täies ilus. See ke-

vadpäev sai aga Tamsalus musta mure päevaks, süingeimaks asula senises ajaloo.

Õöhämaruses oli toodud Tamsalu jaama trellitatud kaubavagunid, kokku 56. Osa neist manööverdati lubjatehase haruteele, osa seisis kolmandal teel ja neisse hakati toppima ümbruskonna valdadest kohale veetud peresid. Lubjatehase harutee kõrval oli kitsarööpmelise raudtee haru, mida mööda oli toodud sadu genotsiidiohvleid Järva- ja Viljandimaalt. Siin paigutati nad üm-

Lubjatehase harutee kõrval oli kitsarööpmelise raudtee haru, mida mööda toodi sadu genotsiidiohvleid Järva- ja Viljandimaalt.

ber. Mehed eraldati naistest-lastest ja pandi eraldi vagunitesse. Enamik neist nägi oma lähedasi viimast korda.

Küüdivagunid seisis Tamsalu jaamas 17. juunini. Palavus küttis vagunid kuumaks, inimesed vaevlesid jaanus ja õhupuuduses. NKVD-lastel oli käsk mitte kedagi vagunite juurde lasta, kuid mõnikord õnnestus

sõdurid pistisega ära osta ja õnnetutele joogivett, toidupoolist, ravimeid, riideid ja kirjatarbeid anda.

Teenekas Tamsalu koduouuriija Aadu Uudmäe.